

стала важливою частиною культури і тісно пов'язана з особистістю і суспільством в цілому. Культура безпеки життєдіяльності є різнобічної і складної для формування особистості, так як задіє різні аспекти навчання безпеки життєдіяльності, такі як філософія, політика, естетика і т.д. Комплексний і систематичний розвиток культури безпечної життєдіяльності дозволить скоротити людські та матеріальні втрати, що, в свою чергу, в подальшому забезпечить поліпшення соціально-економічного розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Близнюк М.М. Теорія сталого розвитку як основа безпеки життя і діяльності людини: освітній аспект. *Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Безпека життя і діяльності людини: теорія та практика»*. Полтава. 23-24 квітня 2020 р. С. 43-49. 2.
2. Культура безопасности и методика ее формирования у обучающихся на уроках «Основ безопасности жизнедеятельности». URL: <http://elar.uspu.ru/bit-stream/uspu/9127/2/Yusupova2.pdf>.
3. Куприянова И.А. Культура безопасности ядерных объектов. *Ядерный контроль*. 2004. № 2(72). С. 45-56.
4. Мошкин В.Н. Воспитание культуры безопасности школьников: монография. Барнаул: Изд-во БГПУ, 2002. 318 с.
5. Вязьмитинов С.Н. Формы и методы формирования культуры безопасности жизнедеятельности в Оренбургском ПКУ. *Молодой ученый*. 2015. №11.1. С. 135-137. URL: <https://moluch.ru/archive/91/19331/>.
6. Культура безопасности жизнедеятельности. URL: <https://fireman.club/inseklodepia/kultura-bezopasnosti-zhiznedeyatelnosti/>
7. Хроколов В.А. Культура безопасности: основные аспекты развития. *Вестник полесского государственного университета. Серия общественных и гуманитарных наук*. 2017. № 2. С. 42-44.
8. Запорожець О. І. Безпека життєдіяльності: підручник / О. І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов та ін. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 448 с.
9. Смірнов В. А., Дикань С. А. Безпека життєдіяльності. Університетський курс: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2014. 349 с.
10. Цина А. Ю. Основи охорони праці: підручник для студентів педагогічних ВНЗ. Полтава : ПНПУ, 2014. 383 с.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ НА ШВЕЙНОМУ ОБЛАДНАННІ

Вакуленко Н. В.
м. Полтава

Анотація. Розглядаються питання безпеки праці при роботі на швейному обладнанні. Зазначено, що для виконання робіт за професією вишивальниці допускаються особи, які пройшли навчання, стажування, інструктаж з питань охорони праці, у тому числі при виконанні робіт з підвищеною небезпекою, ознайомлені з правилами поведінки при виникненні аварій та надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України.

Ключові слова: безпека праці, швейне обладнання, інструктаж з питань охорони праці.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» на швейному виробництві існують певні правила безпечних умов праці. Ці правила поширюються на всіх суб'єктів господарювання незалежно від їх підпорядкування і форм власності та на працівників цих підприємств, які займаються швейним виробництвом, проектуванням, реконструкцією, монтажем, налагоджуванням. Правила регламентують безпечне виконання робіт та технологічних процесів у швейному виробництві. Вимоги цих правил є обов'язковими для всіх працівників, які беруть участь у проектуванні, будівництві та експлуатації підприємств швейного виробництва, для роботодавців, які організовують безпечну роботу на виробництві та контролюють роботу з охорони праці на підприємствах швейного виробництва [1-3].

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» роботодавець повинен створити в

кожному структурному підрозділі та на кожному робочому місці умови праці відповідно до вимог нормативних актів, а також забезпечити додержання прав працівників, гарантованих законодавством про охорону праці. Роботодавець, з урахуванням специфіки виробництва, вимог Типового положення про службу охорони праці, та з метою поліпшення роботи, спрямованої на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям на виробництві, повинен розробити та затвердити Положення про службу охорони праці підприємства.

Під час виконання технологічних процесів у швейному виробництві необхідно брати до уваги небезпечні та шкідливі виробничі чинники, які можуть впливати на працівників. Роботодавець зобов'язаний забезпечити на робочих місцях зменшення або усунення шкідливих і небезпечних виробничих чинників (на роботах з шкідливими і небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеорологічними умовами працівники швейної галузі виробництва забезпечуються безкоштовно спеціальним одягом, спеціальним взуттям, протишумовими навушниками, захисними окулярами, для захисту шкіри рук повинні видаватись захисні креми, мазі, пасти). Територія підприємства (основні та допоміжні цехи, склади тощо) має бути впорядкована й утримуватися у чистоті. Сміття та відходи виробництва необхідно вивозити за межі підприємства або знищувати.

Електрообладнання повинне мати надійне захисне заземлення (занулення). Електроприлади й електрообладнання, установлені на обладнанні (машинах) та ізольовані від його станини, повинні мати самостійне занулення, заземлення. Обладнання (машини), під час роботи якого можливе утворення статичної електрики, повинне мати пристрій, який виключає можливість її накопичення.

Усі цехи та дільниці, складські приміщення повинні мати аптечки з медикаментами і перев'язувальним матеріалом для надання першої долікарської медичної допомоги.

Після встановлення нового обладнання, ремонту та модернізації обов'язково повинен бути складений акт про придатність обладнання до роботи та наявність засобів захисту відповідно до вимог безпеки праці.

Робочі місця для виконання ручних робіт повинні унеможлиблювати травмування працюючих. Ручні операції голкою необхідно виконувати в наперстку з обвідкою, що відповідає розміру пальців працівника, і пристроями для зберігання голок.

Робочі столи швейних машин повинні мати рівну гладку поверхню. Пускові пристрої на машинах повинні бути розміщені в одному місці. Під ніжки промстолів повинні підкладатись прокладки з вібропоглинаючого матеріалу. Для зменшення вібрації, головки швейних машин необхідно встановлювати на еластичних прокладках, прикріплених до промислового стола. На кожній машині повинен бути пристрій для надійної фіксації головки машини у відкинутому положенні. Для захисту працівників від впливу електромагнітних полів від електродвигуна, на промислові столи через гумові шайби-вставки повинні бути встановлені спеціальні екрани, на педалях повинні бути прикріплені гумові килимки. Усі універсальні машини повинні бути обладнані запобіжниками від проколу пальців голкою. Ниткопротягувачі машин, що значно виступають за корпус у бік працівника, повинні відгороджуватись скобами, ротаційні ниткопротягувачі повинні бути закриті огорожею. Машини для пришивання гудзиків та фурнітури повинні бути обладнані прозорими щитками (екранами), що запобігають пораненням працівників шматками голок та гудзиків. Щитки повинні бути заблоковані з пусковим пристроєм. На гудзикових та закріплювальних машинах човниковий пристрій повинен закриватись щитком. На всіх машинах, верстатах, апаратах та інших пристроях всі небезпечні частини, що рухаються, повинні бути огорожені. Усі машини, що мають холостий та робочий шків, повинні мати закритий кожухом пристрій для перекладу ременя, перекладні качани або важелі з запірними пристроями, що унеможлиблюють, мимовільний перехід ременя з холостого шків на робочий. Пасова передача від електроприводу до головки машини (в зоні над кришкою промислового стола) повинна мати огороження.

Робочі місця для виконання волого-теплових робіт повинні унеможливити травмування працюючих. Підлога робочих місць прасувальників повинна бути вкрита струмоізоляційними прокладками або килимками. Прасувальні столи повинні мати пристрої для пропарювання або зволоження матеріалу. Контроль і регулювання процесів волого-теплової обробки повинні виконуватись за допомогою приладів (термометри, манометри) і підтримуватись автоматично. На операціях прасування і пресування необхідно проводити зволоження виробів водорозпилювачами. Кріплення шлангів до пульверизаторів і трубопроводів повинні мати пристрої, що виключають зрив шлангів.

Праски: Металевий корпус прасок повинен бути заземлений. Подача струму повинна здійснюватися через розподільні трансформатори або окремі колодки з запобіжниками. Струмopідвідні контакти прасок повинні мати спеціальні захисні засоби, а шнури підводу електричного струму повинні знаходитись в гумових шлангах. Ручки прасок повинні бути виготовлені з теплостійких діелектричних (ізолюючих) матеріалів. Електричні праски повинні мати автоматичний регулятор температури. Подошва праски повинна мати чисту відполіровану поверхню. Підставки під праски повинні бути виготовлені з вогнестійкого і мало теплоємного матеріалу, знаходитись на одному рівні з робочою поверхнею столу і мати з трьох боків бортики або теплоізолюючі підставки. Підвіски електропроводки повинні виключати можливість доторкання струмопровідних дrotів до гарячої поверхні праски та підставки.

Преси та відпарювачі: Обслуговування пресів, пароповітряних манекенів повинні бути забезпечені площадками, влаштованими по висоті відповідно до антропометричних даних працівників, які обслуговують зазначене обладнання. На гідравлічному пресі ремонтні роботи повинні проводитись лише при знятому тиску пару та рідини. Все обладнання, на якому використовується пар під тиском, повинне мати запобіжний клапан., манометр і водомірне скло, на яких повинні бути відмітки допустимих тисків і рівня води. Зовнішня поверхня відпарювального апарата повинна мати термоізоляцію для запобігання опікам працівника і зменшенню тепловиділення в приміщення. Для запобігання потраплянню рук працівника між подушками преса включати його можна тільки одночасним натисканням на кнопки (важелі тощо) обома руками і тримати їх на кнопках до повного закриття преса. Відстань між пусковими кнопками (важелями), повинна бути такою, щоб була виключена можливість закривання преса однією рукою. На пресах повинен бути запобіжний пристрій для утримання верхніх подушок від опускання у разі поломки, і такий, що запобігає самовільному спрацьовуванню пускового пристрою, і кнопки аварійного розкриття подушок.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» особи, які не виконують вимог нормативно-правових актів та інструкцій з охорони праці, залежно від характеру порушень притягаються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Охорона праці на підприємстві. Безпечні умови праці на робочому місці. URL: https://otherreferats.allbest.ru/life/00734057_0.html
2. Інструкція з охорони праці № 56П-ВВ для оператора вишивального обладнання. Всеукраїнський центр вишивки та килимарства. Решетилівка. 2021.
3. Формування сучасного безпечного та здорового освітнього середовища: реалії та перспективи: збірник наук. праць Регіон. наук.-практ. конф., присвяченої Всесвітньому Дню цивільної оборони та Всесвітньому Дню охорони праці. (Полтава, 3-4 травня 2018 р.) / упоряд., і ред.: В. П. Титаренко, А. М. Хлопов. Полтава : ПНПУ, 2018. 342 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ ВЧИТЕЛЕМ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

*Варданія О. О.
м. Полтава*

Анотація: У статті аналізуються особливості реалізації завдань охорони праці вчителем образотворчого мистецтва. Розглянуто особливості дотримання вимог охорони